

Î N C H E I E R E

02 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Constantin Panuș și
Nina Panuș,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Panuș și
Nina Panuș împotriva lui Vasile Calmîș și Primăriei c.Pănășești, r-nul Strășeni,
intervenient accesoriu Agenția Serviciilor Publice privind declararea nulității
parțiale a titlului deținătorului de teren în limitele coordonatelor și actualizarea
planurilor cadastrale ale terenurilor,

împotriva deciziei din 06 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 05 iulie 2017, Constantin Panuș și Nina Panuș a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Vasile Calmîș și Primăriei c.Pănășești, r-nul Strășeni,
intervenient accesoriu Agenția Serviciilor Publice privind declararea nulității
parțiale a titlului deținătorului de teren în limitele coordonatelor, actualizarea
planurilor cadastrale ale terenurilor, cât și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, potrivit înscrierilor din Registrul
bunurilor imobile, eliberate de OCT Strășeni, sunt proprietarii terenului cu destinație
pentru construcții cu nr.cadastral XXX, cu suprafața de 0,0872 ha, situat XXX, în
baza certificatului de moștenitor legal. Terenul s-a aflat anterior în posesia părinților
și buneilor săi.

Vecinul lor Vasile Calmîș conform înscrierilor din Registrul bunurilor imobile a
OCT Strășeni este proprietar al terenului cu destinația pentru construcții cu
nr.cadastral XXX, cu suprafața de 0,1217 ha, situat în XXX, în baza titlului de
autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.XXX emis în temeiul deciziei
Consiliului comunal Pănășești.

Hotarul dintre terenuri este delimitat în natură de un gard din fortan cu fundație
de piatră și beton ridicat de ei în anul 2009 pe linia de hotar a gardului vechi ridicat
de părinții și buneii Ion Panuș și Varvara Panuș, aproximativ în anul 1990.

Pîrîtul samavolnic a ridicat pe hotarul delimitat de gard o temelie pentru gard, apoi prin anul 2000 pe această temelie a instalat un acoperiș din foi de ardezie.

În discuția avută cu mama Varvara Panuș și Constantin Panuș, pîrîtul s-a obligat să construiască acoperișul în așa fel, încât apele de pe el să nu curgă pe terenul vecin, dar ultimul nu și-a respectat promisiunea.

Recent, vecinul Vasile Calmîș s-a adresat cu cerere de chemare în judecată pentru autorizarea lucrărilor necesare schimbării apelor. În urma luării de cunoștință cu cererea de chemare în judecată și cu planul geometric anexat la această cerere, au depistat mai multe încălcări care a avut loc la elaborarea planului geometric și anume: limitele coordonatelor 19, 20, 21 au fost și sunt pe terenul care le aparține lor cu nr.cadastral XXX și nicidecum pîrîtului.

Acest fapt se confirmă și prin declarația depusă de Vasile Calmîș la Inspectoratul de Poliție Strășeni la 18 mai 2012 pe o cauză contravențională. Astfel, după ce au luat cunoștință cu greșelile din planul geometric, imediat la 22 februarie 2017 au sesizat Primăria c.Pănășești, r-nul Strășeni și au solicitat să formeze o comisie și să iasă la fața locului pentru a fi corectate erorile comise în planurile geometrice.

Prin răspunsul din 20 martie 2017, Primăria c.Pănășești i-a informat că potrivit art.38 alin. (2) al Legii cadastrului, greșelile care nu au un caracter tehnic se corectează cu consimțământul exprimat în scris al fiecărui titular de drepturi ale cărui interese sunt atinse sau în temeiul hotărârii judecătorești irevocabile. La fel, le-a fost comunicat că problema lor ține de competența OCT Strășeni unde urmează să se adreseze sau în instanța de judecată.

La 27 martie 2017 s-a adresat la OCT Strășeni cu cerere prin care au solicitat actualizarea planurilor geometrice din motiv că în urma măsurărilor au fost întocmite greșeli. Prin răspunsul din 29 martie 2017, OCT Strășeni le-a comunicat că actualizarea planului cadastral sau geometric se efectuează cu participarea tuturor titularilor de drept al căror drepturi pot fi lezate (vecinii) și această lucrare cadastrală se efectuează contra plată.

La 26 mai 2017 pentru a evita toate conflictele cu vecinul, prin scrisoare recomandată s-au adresat către Vasile Calmîș pentru a da acordul la efectuarea actualizărilor planurilor geometrice, însă pînă în prezent nu au primit nici un răspuns și nici o propunere din partea acestuia.

Deoarece au constatat cert că hotarul între lotul de pămînt proprietate privată care le aparține cu nr.cadastral XXX și terenul pîrîtului indicat în planul nou geometric cu nr.cadastral XXX, sunt erori, acestea urmează a fi declarate nule. De asemenea urmează a fi declarat nul și titlul de deținător de teren cu nr.cadastral XXX în partea hotarului între loturi și suprafeței terenurilor.

Reclamanții solicită a fi declarat nul planul geometric cu nr.cadastral XXX eliberat pe numele lui Constantin Panuș; a fi declarat nul planul geometric cu nr.cadastral XXX eliberat pe numele lui Vasile Calmîș; a fi declarat nul titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.cadastral XXX eliberat pe numele lui Vasile Calmîș; a dispune efectuarea de către OCT Strășeni a actualizării planurilor cadastrale ale terenurilor cu nr.cadastral XXX și cu nr.cadastral XXX; încasarea cheltuielilor de judecată.

La 19 februarie 2018 reclamanții Constantin Panuș și Nina Panuș au depus cerere de concretizare și majorare a cerințelor din acțiune, solicitând repunerea în termenul extensiv a cererii de chemare în judecată; declararea nulității parțiale a

titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.cadastral XXX eliberat pe numele lui Vasile Calmîș în limitele coordonatelor 19, 20, 21 în ce privește hotarul cu nr.cadastral XXX conform planului cadastral actualizat; a dispune efectuarea de către OCT Strășeni a actualizării planurilor cadastrale ale terenurilor cu nr.cadastral XXX și cu nr.cadastral XXX; încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 02 aprilie 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată a reclamanților Panuș Constantin și Panuș Nina împotriva lui Calmîș Vasile, intervenient accesoriu Agenția Serviciilor Publice privind declararea nulității parțiale a titlului deținătorului de teren nr.XXX în limitele coordonatelor 19, 20, 21, actualizarea planului cadastral ale terenurilor cu nr.cadastral XXX și XXX și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 05 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Constantin Panuș s-a respins și s-a menținut hotărârea din 02 aprilie 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că instanța de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit de părți, a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile instanței de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Instanța a precizat că la momentul atribuirii reclamanților a terenului pentru construcții cu suprafața de 0,0872 ha, cu nr.cadastral 802202259, decizia în cauză nu a fost contestată de reclamanți, iar suprafața indicată în planul geometric eliberat la 27 iunie 2013, conform parametrilor corespunde hotărârii instanței de judecată. Astfel instanța a considerat corectă concluzia instanței de fond privitor la respingerea pretenției reclamanților privind actualizarea planurilor cadastrale ale terenurilor învecinate.

La 08 iulie 2019 Constantin Panuș și Nina Panuș, au declarat recurs solicitând casarea deciziei din 05 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 02 aprilie 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, cu trimiterea cauzei spre rejudecare.

În susținerea recursului a invocat prevederile art. 432 alin. (2) lit.c), alin. (3) lit.c), alin. (4) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului au indicat că instanța de apel nu a verificat în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. Consideră că concluzia instanțelor inferioare este una eronată, deoarece nu s-a constatat și nu s-a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, ceea ce a dus la aplicarea eronată a normelor de drept material, motiv care a stat la baza contestării hotărârii primei instanțe. La fel instanțele nu au dat apreciere justă probelor anexate la materialele dosarului.

Astfel, instanța de apel, a dat o soluție care nu are putere de convingere, deoarece aceasta nu este clară, precisă, fermă.

A menționat că la materialele dosarului sunt multiple probe care demonstrează că măsurările masive efectuate sunt eronate, iar instanțele prin respingerea cerințelor le-a încălcat dreptul la un proces echitabil, lipsindu-i de dreptul de proprietate, drept protejat de art. 315, 316 Cod civil.

Evidențiază că potrivit art. 227 Cod civil, actul juridic încheiat în baza unei erori

considerabile poate fi declarat nul de instanța de judecată. Astfel, deoarece prin măsurările masive efectuate eronat s-au întocmit planurile geometrice care conform normelor de drept sunt ilegale, s-au adresat în judecată pentru a remedia erorile, însă instanțele superficial au examinat cerințele, fiindu-le încălcate dreptul la apărare și la un proces echitabil garantat de Constituția R. Moldova și art. 6 CEDO.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 05 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință părților la proces la 08 mai 2019 (f.d. 150), însă la materialele cauzei lipsesc probe ce ar confirma recepționarea acesteia de către părțile la proces.

Prin urmare, recursul declarat de Constantin Panuș și Nina Panuș, la 08 iulie 2019, a fost depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

La 05 august 2019, în adresa intimaților a fost expediată copia recursului declarat de Constantin Panuș și Nina Panuș, cu înștiințarea de a depune referință la recurs.

La 12 august 2019 Vasile Calmîc, a depus referință la cererea de recurs depusă de Constantin Panuș și Nina Panuș, prin care a solicitat calificarea recursului ca inadmisibil pe motiv că nu este formulat și structurat pe nici un temei prevăzut la art.432 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă.

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Constantin Panuș și Nina Panuș, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Constantin Panuș și Nina Panuș, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a

motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74).

De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Constantin Panuș și Nina Panuș.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Constantin Panuș și Nina Panuș.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh